

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060302

DOM
2019-05-24
Stockholm

Mål nr
M 3629-19

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2019-03-05 i mål nr M 4940-18, se bilaga A

PARTER

Klagande

Centrumkyrkan Avesta
Kungsgatan 23
774 30 Avesta

Ombud: Advokat H S

Motpart

1. Länsstyrelsen i Dalarnas län
791 84 Falun

2. Västmanland-Dalarna miljö- och byggnadsnämnd
774 81 Avesta

SAKEN

Strandskyddsdispens på fastigheten X i Avesta kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd.
 2. Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.
-

Dok.Id 1503469

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax
08-561 675 59

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDE I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Centrumkyrkan Avesta har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa Västmanland-Dalarna miljö- och byggnadsnämnds beslut om strandskyddsdispens.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Centrumkyrkan Avesta har anfört i huvudsak följande: Fastigheten har allt sedan 1940-talet använts i stor omfattning för frikyrkoförsamlingens verksamhet i form av dagkollo på sommaren, fotbollsmatcher, scoutdagar, andra församlingars verksamhet samt friluftsgudstjänster m.m. Fastigheten är således lagligen ianspråktagen på ett sådant sätt att nu aktuell strandskyddsdispens inte ytterligare skulle avhålla allmänheten från att beträda fastigheten. Vidare bör ”sommarhem” tolkas synonymt med ”fritidsboende”. Det är således inte fråga om någon förändring av användningsområdet.

Centrumkyrkan Avesta har givit in en promemoria om Sommarhemmet Askön med bland annat fotografier och historik om fastighetens byggnader och användning.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen finner skäl att ge prövningstillstånd och tar upp målet till omedelbart avgörande enligt 15 och 22 §§ lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Av den utredning som Centrumkyrkan Avesta har presenterat framgår att det på fastigheten, förutom uthus, finns en byggnad uppförd på 1950-talet med ett samlingsrum, förstuga och kök samt ett härbre med två våningar uppfört på 1960-talet. De aktuella byggnaderna har alltså uppförts före 1975 då reglerna om generellt strandskydd trädde i kraft. Fastigheten används för församlingsverksamhet, fotbollsmatcher, scoutdagar och liknande verksamhet. Av ingivna fotografier framgår också att byggnaderna inte ger intryck av att vara bebodda. Byggnaderna kan därför inte i någon nämnvärd utsträckning anses avhålla allmänheten från att beträda området

kring dem. Om byggnaderna i stället används som enbostads- eller fritidshus kommer de på grund av bostadshusens hemfridszon avhålla allmänheten från att beträda området kring dem. Den ändrade användningen är därmed förbjuden och kräver dispens från bestämmelserna om strandskydd för att få genomföras (7 kap. 15 § punkten 2 miljöbalken). I likhet med länsstyrelsen anser Mark- och miljööverdomstolen att det saknas förutsättningar att ge strandskyddsdispens. Överklagandet ska därför avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg, Birgitta Bylund Uddenfeldt, referent, och Margaretha Gistorp (har inte deltagit i frågan om prövningstillstånd) samt tekniska rådet Mikael Schultz.

Föredragande har varit Miranda Lymeus.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2019-03-05
meddelad i
Nacka

Mål nr M 4940-18

PARTER

Klagande

Centrumkyrkan Avesta
Kungsgatan 23
774 30 Avesta

Ombud: Advokat H S

Motpart

1. Västmanland-Dalarna miljö- och byggförvaltning i Avesta kommun
774 81 Avesta

2. Länsstyrelsen i Dalarnas län
791 84 Falun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Dalarnas län beslut 2018-07-13 i ärende nr 526-7566-2018,
se [bilaga 1](#)

SAKEN

Strandskyddsdispens på fastigheten X i Avesta kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Västmanland-Dalarna miljö- och byggförvaltning i Avesta kommun (kommunen) beviljade den 13 juni 2018 Centrumkyrkan Avesta (kyrkan) strandskyddsdispens för ändrad användning av byggnader på fastigheten X från sommarhem till fritidshus/enbostadshus. Den 26 juni 2018 beslutade Länsstyrelsen i Dalarnas län (länsstyrelsen) att överpröva kommunens beslut och därefter, den 13 juli 2018, beslutade länsstyrelsen att upphäva detta.

Kyrkan har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Centrumkyrkan Avesta har yrkat att mark- och miljödomstolen ska fastställa kommunens beslut att ge kyrkan strandskyddsdispens. Till stöd för sin talan har kyrkan anfört i huvudsak följande: Det saknas en legaldefinition av användnings-sätten sommarhem respektive fritidsboende, vilket innebär att domstolens tolkning av begreppen ska vara till kyrkans fördel. Enligt kyrkan ska användningen enligt de bägge begreppen anses överensstämma och ändringen är därför inte dispenspliktig. Oavsett hur domstolen tolkar dessa begrepp så används fastigheten i nuläget av en privat ägare som hyr ut fastigheten till privatpersoner och använder den för pensionatverksamhet. Av detta följer att fastigheten redan har tagits i anspråk på ett sådant sätt att den saknar betydelse för strandskyddets syften. Hemfridszonen är densamma oavsett om fastigheten används för sommarhem eller fritidsboende.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår, utöver vad som anges nedan, av länsstyrelsens beslut.

Av kyrkans ansökan till kommunen framgår att denna avser dispens för ändrad användning av byggnader på X, vilka sedan 70 år tillbaka använts som sommarhem. Vidare anges att syftet med ansökan är att möjliggöra för en ny ägare att bygga ut och bygga nytt på fastigheten för att kunna färdigställa en bostad på

tomten. I ansökan anges som skäl för dispens att fastigheten redan tagits i anspråk på ett sådant sätt att det saknar betydelse för strandskyddets syften.

För att ett område ska kunna räknas som ianspråktaget krävs att det är fråga om ett lagligt ianspråktagande (jfr. Mark- och miljööverdomstolens dom den 16 november 2016 i mål nr M 9520-15). Av 2 kap. 1 § miljöbalken följer att det är den enskilde som ska visa att förutsättningarna för dispens är uppfyllda.

Enligt domstolen går det inte att avgöra om byggnadernas ändrade användning kommer att hindra eller avhålla allmänheten från att beträda fastigheten eftersom det av utredningen i målet inte framgår när byggnaderna uppförts eller om det tidigare lämnats någon dispens från strandskyddsreglerna för dessa. I denna del anser domstolen inte att de bilder som finns i utredningen och kyrkans uppgift om hur länge det bedrivits sommarhem på fastigheten utgör tillräckligt underlag för att bedöma att fastigheten är lagligen ianspråktagen. Vid denna bedömning går det heller inte att avgöra om det särskilda skäl för dispens som åberopats av kyrkan föreligger. Eftersom det ankommer på kyrkan att visa att förutsättningarna för dispens är uppfyllda innebär denna brist att överklagandet ska avslås. Därutöver vill domstolen tillägga att det kan ifrågasättas om den ändrade användningen, för det fall fastigheten visar sig vara lagligen ianspråktagen, är sådan att den alls kräver dispens från reglerna om strandskydd.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (MMD-02)

Överklagande senast den 26 mars 2019.

Kevin McCabe

Annika Billstein Andersson

I domstolens avgörande har deltagit tingsfiskalen Kevin McCabe, ordförande, och tekniska rådet Annika Billstein Andersson. Föredragande har varit beredningsjuristen Sabina Ulvdal.